

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/95103,Dyskusja-wokol-ksiazki-Ksieza-dla-wladzy-grozni-Duchowni-w-spolpracujacy-z-opozyc.html>
27.04.2024, 10:57

Dyskusja wokół książki „Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989)”

IPN zaprasza do obejrzenia zapisu dyskusji o postawach duchowieństwa wobec opozycji, która odbyła się w Centrum Edukacyjnym IPN „Przystanek Historia” bez udziału publiczności. Uczestnicy dyskusji kreślą skomplikowaną sytuację księży współpracujących z opozycją w latach 1976-1989 oraz przedstawiają stosunek władz Polski „ludowej” i hierarchii kościelnej do ich aktywności. Rozmowa toczy się wokół też książki *Księża dla władzy groźni. Duchowni współpracujący z opozycją (1976-1989)*, pod redakcją Rafała Łatki, która wspomniany temat ujmuje w sposób całościowy.

Rozmawiają:

- dr Rafał Łatka (BBH IPN, IDMN), redaktor książki
- dr Bartłomiej Noszczak (OBBH IPN Warszawa)
- prof. dr hab. Jan Żaryn (UKSW, IDMN)

Sytuacja duchownych, których komunistyczne władze nazywały „księżmi negatywnymi” ze względu na ich współpracę z opozycją oraz otwarcie wyrażany sprzeciw wobec ówczesnych rządów, była skomplikowana. Wynikało to z faktu, że nie tylko dygnitarze partyjni negatywnie oceniali ich działalność, ale zdarzało się również, że czynili tak ich kościelni zwierzchnicy lub inni duchowni pracujący w tej samej diecezji.

Władze PRL zaangażowanie opozycyjne duchowieństwa traktowały jako niezwykle groźny przejaw kooperacji między Kościołem a środowiskami „antysocjalistycznymi”. Z tego względu przy pomocy przede wszystkim aparatu represji prowadziły aktywne działania mające na celu zmuszenie osób konsekrowanych do zaniechania tego typu współpracy. Katalog represji był niezwykle szeroki, od inwigilacji i tzw. rozmów profilaktyczno-

ostrzegawczych po zastraszanie i przemoc fizyczną uznawane za przestępstwa także w świetle PRL-owskiego prawa.